

SWESEM's utbildningsutskott
Rubrik
Gynekologisk undersökning – medsittning
2012-01-18

1-Anamnes

- Tid/nuv sjukdomar – systemsjukdomar, operationer, läkemedel, STD
- Menstruationsanamnes – senaste, duration, intensitet, ass. smärtor, regelbundenhet
- Obstetrisk anamnes – gravida, para, komplikationer, abort/missfall, infertilitet
- Preventivmetod – p-piller, p-stav, p-spruta, kondom, hormonspiral
- Aktuellt – smärta, klåda, lukt, flytningar, blödningar, ass. symtom, trauma/övergrepp

2-Förberedelse

- Informerar patient om hur undersökningen går till
- Ber pat. att byta om, tömma urinblåsan, avlägsna ev. tampong
- Förbereder utrustningen
- Säkerställer integritet i rummet
- Placerar pat. i gynekologisk undersökningsstol
- Om manlig läkare ska kvinnlig personal vara med i rummet.

3-Buk

- Inspektion – avvikande hudfärg, behåring,
- Auskultation – fosterljud?
- Palpation – bråck, organförstoring, utfyllnad/resistens, ascites, ömhet, uterusstorlek

4-Yttre genitalia

- Inspektion – behåring, anatomisk anomali, hudförändringar, rodnad, svullnad/resistens, tecken på trauma eller infektion, främmande kropp
- Palpation – bråckkinnehåll, resistens

5-Inre genitalia (se hypotesdrivna us)

- Inspektion (spekulum) – flytningar från vagina/cervix, utseende på cervix, främmande kropp, tecken på skador
- Palpation (bimanuell, vaginoabdominal) – uterusstorlek, -form, -symmetri, -mobilitet (ruckömhet), -position, adnexstorlek, -resistens, mobilitet av ovarierna

6-Rektovaginal (se hypotesdrivna us)

- Palpation – fossa douglasi, uterosakralligament, uterus, adnex, rektumtumör, hemorrojder, blod

Klinik/situation:

Läkare:

Datum:

Hypotesdrivna undersökningar

Beroende på sökorsak och anamnes avviker undersökningen något:

7-Kvinnor i tidig graviditet (1:a och 2:a trimester)

- Samma undersökningsrutiner 1-6 enligt ovan
- Vaginal undersökning med spekulum ok om man anser att det behövs

8-Kvinnor i sen graviditet (3:e trimester)

- Samma undersökningsrutiner 1-6 enligt ovan
- Vaginal palpation bör undvikas

9-Kvinnor som blivit utsatt för våldtäkt/övergrepp

- Lokala riktlinjer om omhändertagandet bör tillämpas

10-Virgo

- Hos kvinnor som är virgo gör man rutinundersökning enligt 1-4 och 6

11-Barn

- Hos flickor som är virgo gör man rutinundersökning enligt 1-4 och eventuell 6

Bedömning och fortsatt handläggning

- Summera anamnes och status med rätt terminologi
- Formulera sannolik(a) diagnos(er)
- Inleda behandling som inte kan anstå
- Avgöra grad av akuitet och vid behov remittera för uppföljning med rimligt tidsfönster och adress

Återkoppling till Läkaren: